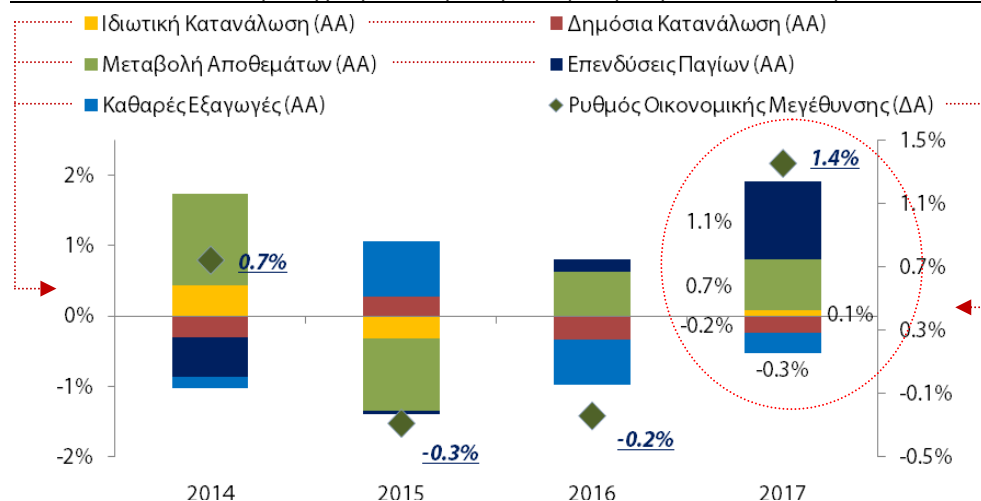

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Στο 1,4% ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης το 2017 - Θετικά μηνύματα από τις επενδύσεις αλλά και προβληματισμός για την ιδιωτική κατανάλωση

Η χαμένη ελληνική δεκαετία (σε όρους απολεσθείσας παραγωγής και εισοδήματος), δηλαδή η περίοδος από το τέλος του 2007 μέχρι το τέλος του 2017, ολοκληρώθηκε με ένα έτος ήπιας σχετικά ανάκαμψης. Η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ, ήτοι ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, διαμορφώθηκε στο 1,4% από -0,2% το 2016 (βλέπε Σχήματα 1 & 2). Η εν λόγω οικονομική επίδοση αντιστοιχεί σε αύξηση της εγχώριας παραγωγής τελικών αγαθών και υπηρεσιών κατά €2,5 και €3,5 δις σε σταθερές και τρέχουσες τιμές αντίστοιχα. Υπό το πρίσμα της προσέγγισης της δαπάνης, η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ το 2017 προήλθε από τις επενδύσεις παγίων και από τη μεταβολή των αποθεμάτων (βλέπε Σχήμα 1). Οι καθαρές εξαγωγές και η δημόσια κατανάλωση είχαν αρνητική συνεισφορά, ενώ η ιδιωτική κατανάλωση παρέμεινε οριακά στάσιμη για 4^ο συνεχές έτος (μέση ετήσια μεταβολή 2013-2017 +0,1%). Είναι αναντίρρητα αποδεκτό ότι η άνοδος των επενδύσεων αποτελεί ένα θετικό σημάδι για την πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας ωστόσο, η επίδοση της κατανάλωσης προκαλεί προβληματισμό.

Σχήμα 1: Πραγματικός Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης – Συνεισφορά των Επί Μέρους Συνιστωσών του ΑΕΠ, Προσέγγιση Δαπάνης (ετήσια % μεταβολή και ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ))

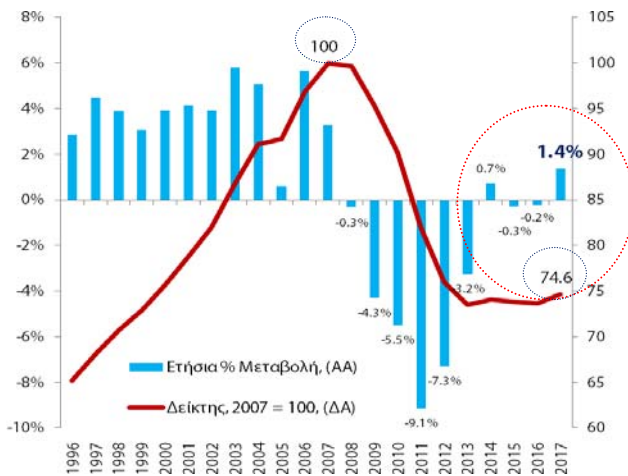
Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως ΑΑ ορίζουμε τον αριστερό κάθετο άξονα και ως ΔΑ τον αντίστοιχο δεξιό.

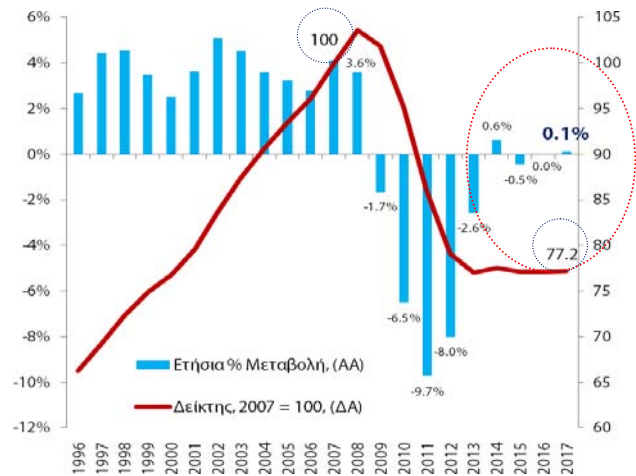
Ο χαρακτηρισμός της επίδοσης της ελληνικής οικονομίας το 2017 ως «ήπιας ανάκαμψης» εδράζεται στα παρακάτω ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία: ήπιας γιατί ο αντίστοιχος ρυθμός μεγέθυνσης στην Ευρωζώνη και την ΕΕ-28 ήταν κατά 0,9 και 1,0 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) υψηλότερος. Επί παραδείγματι, η οικονομία της Ισπανίας μεγεθύνθηκε με 3,1% το 2017, της Ολλανδίας με 3,1%, της Αυστρίας με 2,9%, της Πορτογαλίας με 2,7%, της ΕΕ-28 με 2,4%, της Σουηδίας με 2,4%, της Ευρωζώνης με 2,3%, της Γερμανίας με 2,2%, της Δανίας με 2,1%, της Γαλλίας με 1,8%, του Βελγίου με 1,7%, του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ) με 1,7% και της Ιταλίας με 1,5%. Ήπιας γιατί ανεξαρτήτως του δυναμικού ρυθμού μεγέθυνσης η ελληνική οικονομία λόγω της πολυετούς ύφεσης έχει τη δυνατότητα να εισέλθει σε ένα στάδιο υψηλής κυκλικής ανάκαμψης στη βραχυχρόνια και στη μεσοπρόθεσμη περίοδο. Τέλος, ανάκαμψης γιατί το 4^ο τρίμηνο 2017 αποτέλεσε το 4^ο συνεχές με θετικό ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης τόσο σε τριμηνιαία όσο και σε ετήσια βάση. Επιπρόσθετα, ο ετήσιος ρυθμός πτώσης του ποσοστού ανεργίας ήταν ο υψηλότερος που έχει καταγραφεί τα 4 τελευταία χρόνια (περίπου -2,0 ΠΜ από -1,4, -1,6 και -1,0 το 2016, 2015 και 2014 αντίστοιχα) και η μέση τιμή (ανά μήνα) του δείκτη οικονομικού κλίματος διαμορφώθηκε σε υψηλό 2 ετών το 2017.

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

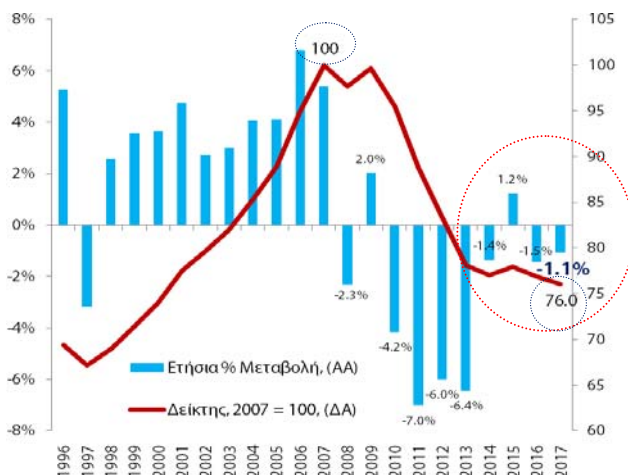
Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Σχήμα 2: Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν – Προσέγγιση Δαπάνης (ετήσια % μεταβολή και δείκτης 2007 = 100)**(α) Υ: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν****(β) Cp: Ιδιωτική Κατανάλωση**

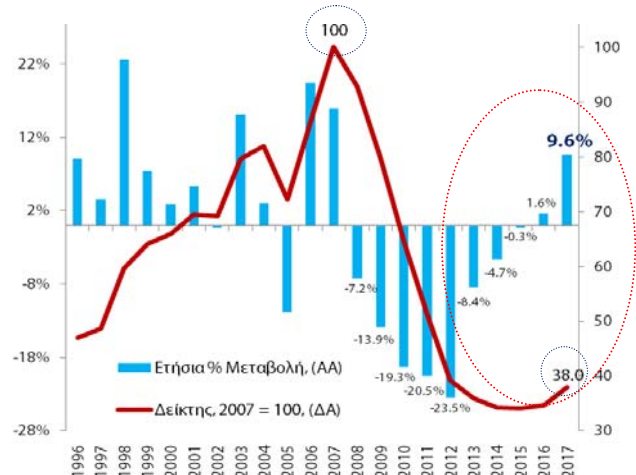
(% του ΑΕΠ, 2007: 64,8%, 2017: 69,4%)

Cg: Δημόσια Κατανάλωση

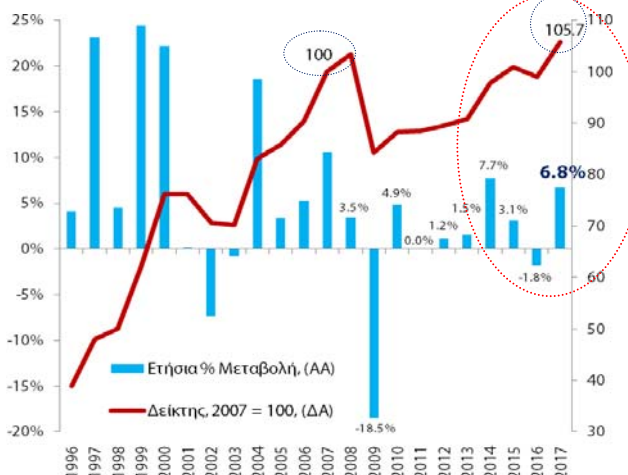
(% του ΑΕΠ, 2007: 20,5%, 2017: 20,0%)

GFCF: Ακαθάριστος Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου

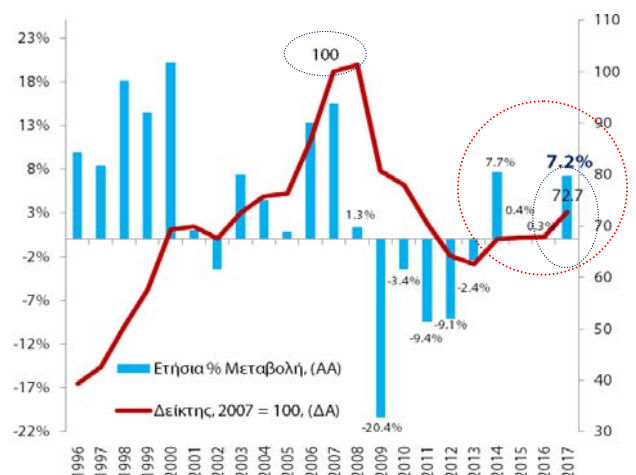
(% του ΑΕΠ, 2007: 26,0%, 2017: 12,6%)

Exp: Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών

(% του ΑΕΠ, 2007: 22,5%, 2017: 33,2%)

Imp: Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών

(% του ΑΕΠ, 2007: 35,0%, 2017: 34,3%)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.**Σημείωση:** (α) τα μερίδια των επί μέρους συνιστωσών του ΑΕΠ έχουν υπολογιστεί ως λόγοι ονομαστικών μεγεθών (τρέχουσες τιμές). Τα αντίστοιχα μερίδια βάσει των πραγματικών μεγεθών (σταθερές τιμές) έχουν ως εξής: Cp 65,7% το 2007 και 68,0% το 2017, Cg 21,0% και 21,4%, GFCF 24,6% και 12,5%, Exp 22,5% και 31,9% και Imp 35,5% και 34,6%.

Πίνακας 1: Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν – Προσέγγιση Παραγωγής, Στατιστική Ταξινόμηση Οικονομικών Δραστηριοτήτων Nace Rev. 2 (ετήσια % μεταβολή και συνεισφορά των επί μέρους τομέων σε ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ))

Παράδειγμα: η πραγματική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία που παρήχθη στον τομέα της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας, ενισχύθηκε σε ετήσια βάση κατά 1,3% (4,2% σε ονομαστικούς όρους) το 2017 συνεισφέροντας 0,1 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια % μεταβολή του συνόλου της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (1,4%). Το μερίδιο του εν λόγω κλάδου επί του συνόλου της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας διαμορφώθηκε στο 3,9% το 2017.

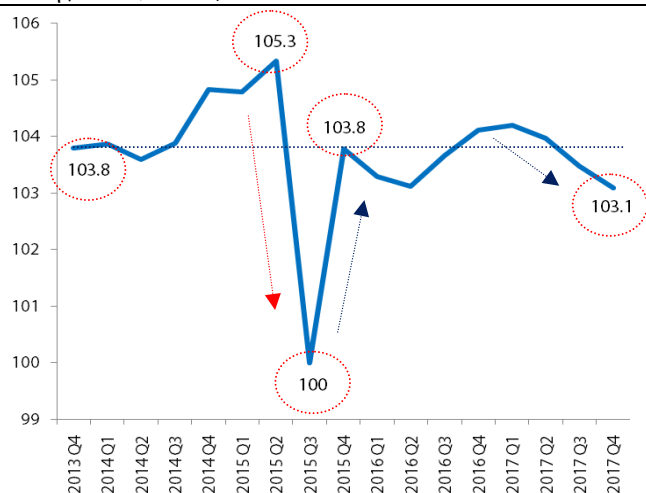
(στις παρενθέσεις παρατίθενται τα αντίστοιχα μεγέθη σε ονομαστικούς όρους, δηλαδή σε τρέχουσες τιμές)	2017			2016		
	Ετήσια % Μεταβολή	Συνεισφορά σε Ποσοστιαίες Μονάδες	Μερίδιο %	Ετήσια % Μεταβολή	Συνεισφορά σε Ποσοστιαίες Μονάδες	Μερίδιο %
Σύνολο Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας	1,4 (2,1)			-1,2 (-2,5)		
1. Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	1,3 (4,2)	0,1 (0,2)	3,9 (4,0)	-8,8 (-8,9)	-0,4 (-0,4)	3,9 (4,0)
2. Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση	6,3 (8,1)	0,8 (1,1)	12,9 (14,6)	5,4 (-0,4)	0,6 (0,0)	12,3 (13,8)
3. Κατασκευές	-5,6 (-5,7)	-0,2 (-0,1)	2,9 (2,3)	24,3 (16,7)	0,6 (0,4)	3,1 (2,5)
4. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης	2,3 (3,4)	0,5 (0,8)	21,1 (23,5)	-6,1 (-5,3)	-1,3 (-1,3)	20,9 (23,2)
5. Ενημέρωση και επικοινωνία	-2,2 (-1,0)	-0,1 (0,0)	3,0 (3,3)	-3,0 (-2,0)	-0,1 (-0,1)	3,1 (3,4)
6. Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	-7,3 (-7,1)	-0,3 (-0,3)	4,1 (4,2)	-1,5 (-3,0)	-0,1 (-0,1)	4,4 (4,6)
7. Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,2 (-2,1)	0,0 (-0,4)	21,0 (17,2)	-0,1 (-2,7)	0,0 (-0,5)	21,3 (17,9)
8. Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	4,4 (6,1)	0,2 (0,3)	4,7 (5,3)	-2,3 (-2,5)	-0,1 (-0,1)	4,6 (5,1)
9. Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	-0,7 (0,7)	-0,2 (0,2)	21,8 (20,8)	-1,3 (-1,2)	-0,3 (-0,3)	22,3 (21,1)
10. Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες	9,2 (9,5)	0,4 (0,4)	4,6 (4,6)	-1,5 (-1,5)	-0,1 (-0,1)	4,3 (4,3)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Πως κινήθηκε η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα το 4ο τρίμηνο 2017;

Σύμφωνα με τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 0,1% σε τριμηνιαία βάση και στο 1,9% σε ετήσια το 4^ο τρίμηνο 2017.¹ Τα αντίστοιχα μεγέθη το 3^ο τρίμηνο 2017 ήταν 0,4% και 1,4%. Συνεπώς, ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ επιβραδύνθηκε σε τριμηνιαία βάση και επιταχύνθηκε σε ετήσια το 4^ο τρίμηνο 2017.

Σχήμα 3: Ιδιωτική Κατανάλωση – Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία (δείκτης 2015Q3 = 100)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Η επένδυση αποτέλεσε τη μοναδική συνιστώσα του ΑΕΠ με θετική συνεισφορά στον τριμηνιαίο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης το 4^ο τρίμηνο 2017. Πιο αναλυτικά, οι επενδύσεις παγίων ενισχύθηκαν σε τριμηνιαία βάση κατά 27,8% από -3,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Οι κατηγορίες των κεφαλαιουχικών αγαθών άλλων κατασκευών και μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού είχαν τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην προαναφερθείσα αύξηση, με τις επενδύσεις σε κατοικίες να παραμένουν οριακά στάσιμες.

Σε ότι αφορά τις υπόλοιπες συνιστώσες του ΑΕΠ, ο ρυθμός μεταβολής της ιδιωτικής κατανάλωσης παρέμεινε σε αρνητικό έδαφος για 3^ο συνεχές τρίμηνο και διαμορφώθηκε στο -0,4% από -0,5% και -0,2% το 3^ο και το 2^ο τρίμηνο 2017 αντίστοιχα. Επιπρόσθετα, η δημόσια κατανάλωση συρρικνώθηκε κατά -1,8% (από αύξηση 2,0% το προηγούμενο τρίμηνο), οι εξαγωγές κατά -2,3% (από 4,8%), ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,7% (από 0,8%).

Δύνεται να υποστηριχτεί ότι η αρνητική επίδραση στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών από τα υψηλά φορολογικά βάρη υπεραντιτάμιζι – προς το παρόν τουλάχιστον - την αντίστοιχη θετική από την αύξηση της απασχόλησης. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 3 και στον Πίνακα 3, η ιδιωτική κατανάλωση στην Ελλάδα έπειτα από τη γρήγορη ανάκαμψη που σημείωσε το 4^ο τρίμηνο 2015 (είχε προηγηθεί το 3^ο τρίμηνο 2015 με την

¹ Η δημοσίευση των στοιχείων του 1^{ου} τριμήνου 2018 είναι προγραμματισμένη για τις 4 Ιουνίου 2018.

τραπεζική αργία, το δημοψήφισμα, τους κεφαλαιακούς ελέγχους και την υπογραφή του 3^{ου} προγράμματος οικονομικής προσαρμογής στις 19/8/2015) παρέμεινε ουσιαστικά στάσιμη – με σχετικά μικρές διακυμάνσεις - στα επόμενα τρίμηνα. Το εν λόγω στοιχείο προκαλεί προβληματισμό καθώς, να μεν το νέο υπόδειγμα μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας θα πρέπει να στηρίζεται στις επενδύσεις και τις εξαγωγές ωστόσο, και η συνιστώσα της ιδιωτικής κατανάλωσης θα πρέπει να εισέλθει σε ένα στάδιο ανοδικής πορείας (με τον ρυθμό μεταβολής της να υπολείπεται εκείνον του ΑΕΠ έτσι ώστε μεσοπρόθεσμα να ενισχυθεί το μερίδιο των επενδύσεων).

Πίνακας 2: Πραγματικός Τριμηνιαίος και Ετήσιος Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης (QoQ% και YoY%)

	QoQ%	QoQ%	YoY%	YoY%
	<u>2017Q4</u>	2017Q3	<u>2017Q4</u>	2017Q3
Y	<u>0,1</u>	0,4	<u>1,9</u>	1,4
Cp	<u>-0,4</u>	-0,5	<u>-1,0</u>	-0,2
Cg	<u>-1,8</u>	2,0	<u>2,1</u>	-1,1
GCF	<u>9,9</u>	-7,4	<u>22,6</u>	10,9
GFCF	<u>27,8</u>	-3,1	<u>28,9</u>	-6,5
Exp	<u>-2,3</u>	4,8	<u>5,3</u>	7,6
Imp	<u>1,7</u>	0,8	<u>4,9</u>	9,5

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: Y ΑΕΠ, Cp ιδιωτική κατανάλωση, Cg δημόσια κατανάλωση, GCF ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, GFCF ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, Exp εξαγωγές και Imp εισαγωγές.

Ολοκληρώνοντας την αναφορά μας στα στοιχεία του 4^{ου} τριμήνου 2017, σημειώνουμε ότι η ετήσια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,9% ήταν αποτέλεσμα της ανόδου των επενδύσεων παγίων (28,9%), της δημόσιας κατανάλωσης (2,1%) και των εξαγωγών (5,3%). Η μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης (-1,0%) και η αύξηση των εισαγωγών (4,9%) είχαν αρνητική επίδραση.

Τέλος, βάσει των προαναφερθέντων μεγεθών η στατιστική επίδραση βάσης (carry over effect) για το 2018 διαμορφώθηκε στις 0,5 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ).² Το αντίστοιχο μέγεθος πέρυσι ήταν αρνητικό στις -0,1 ΠΜ.

Πως κινήθηκε η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα στο σύνολο του 2017;

Όπως αναφέραμε στην αρχή του παρόντος δελτίου, η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ στην Ελλάδα ανήλθε στο 1,4% το 2017 από -0,2% πέρυσι. Αυτός ήταν ο 2^{ος} θετικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης τα τελευταία 10 χρόνια (0,7 το 2014). Η συνεισφορά των επί μέρους συνιστωσών του ΑΕΠ είχε ως εξής (για τους αντίστοιχους ετήσιους ρυθμούς μεταβολής βλέπε Πίνακα 3): επενδύσεις παγίων 1,1 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ), μεταβολή αποθεμάτων 0,7 ΠΜ, ιδιωτική κατανάλωση 0,1 ΠΜ, εξαγωγές 2,1 ΠΜ και εισαγωγές -2,4 (καθαρές εξαγωγές -0,3 ΠΜ).

² Η ερμηνεία της στατιστικής επίδρασης βάσης των 0,5 ΠΜ έχει ως εξής: αν ο τριμηνιαίος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης είναι ίσος με 0% σε όλα τα τρίμηνα του 2018 τότε για το σύνολο του έτους ο ετήσιος ρυθμός θα διαμορφωθεί στο 0,5%.

Πίνακας 3: Πραγματικός Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης (%)

	<u>2017</u>	2016	2015	2014
Υ	<u>1,4</u>	-0,2	-0,3	0,7
Cr	<u>0,1</u>	0,0	-0,5	0,6
Cg	<u>-1,1</u>	-1,5	1,2	-1,4
GCF	<u>15,7</u>	7,4	-9,0	6,7
GFCF	<u>9,6</u>	1,6	-0,3	-4,7
Exp	<u>6,8</u>	-1,8	3,1	7,7
Imp	<u>7,2</u>	0,3	0,4	7,7

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: Υ ΑΕΠ, Cr ιδιωτική κατανάλωση, Cg δημόσια κατανάλωση, GCF ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, GFCF ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, Exp εξαγωγές και Imp εισαγωγές.

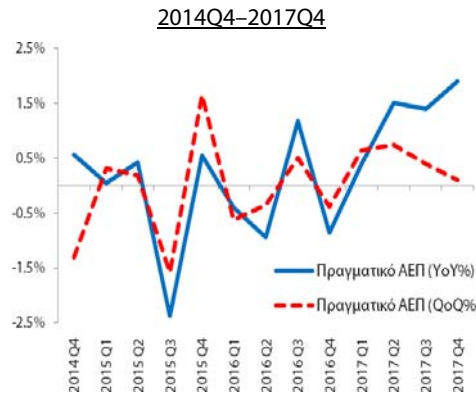
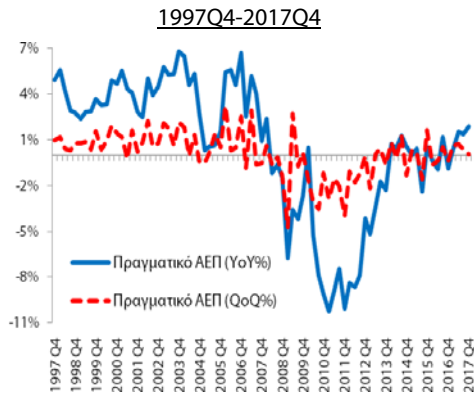
Τέλος, υπό το πρίσμα της προσέγγισης της παραγωγής, ο κλάδος της βιομηχανίας (βλέπε κατηγορία 2. στον Πίνακα 1) είχε την υψηλότερη συνεισφορά στην ενίσχυση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας το 2017 και ακολούθησαν οι κλάδοι: (α) χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης (δηλαδή εμπόριο, τουρισμός και μεταφορές), (β) τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες και (γ) επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες. Οι κλάδοι του δημοσίου τομέα, των κατασκευών, της ενημέρωσης και της επικοινωνίας και των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων είχαν αρνητική συνεισφορά στην ετήσια μεταβολή του συνόλου της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας το 2017.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 4^ο τρίμηνο (2017) η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν **+1,9%** (+1,4% (2017Q3) και -0,9% (2016Q4)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν **+0,1%** (+0,4% (2017Q3) και -0,4% (2016Q4)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

Περίοδος: 1996Q1-2017Q4

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: +0,8%

Διάμεσος: +2,1%

Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)

Ελάχιστο: -10,3% (2011Q1)

Δημοσίευση: 5/3/2018

(προσωρινά στοιχεία)

Επομ. δημ.: 4/6/2018

(προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Δεκέμβριο (2017) το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο **20,8%** (21,0% (11/2017) και 23,4% (12/2016)) και η αντίστοιχη ετήσια μεταβολή ήταν **-2,6 ΠΜ** (-2,3 ΠΜ (11/2017) και -0,6 ΠΜ (12/2016)). Ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε στα **3.760,4 χιλ** άτομα (3.752,0 χιλ (11/2017) και 3.652,7 χιλ (12/2016)) και των **ανέργων** στα **989,2 χιλ** άτομα (996,2 χιλ (11/2017) και 1.116,6 χιλ (12/2016)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 1/2004-12/2017

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 16,8%

Διάμεσος: 14,9%

Μέγιστο: 28,0% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

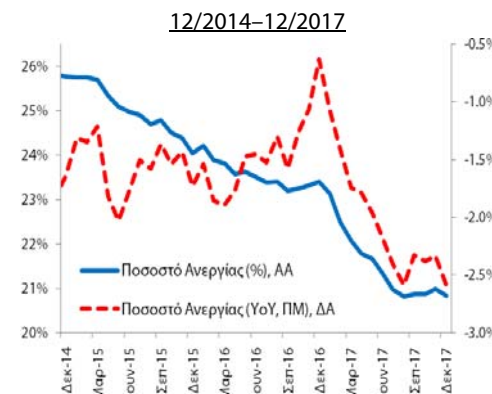
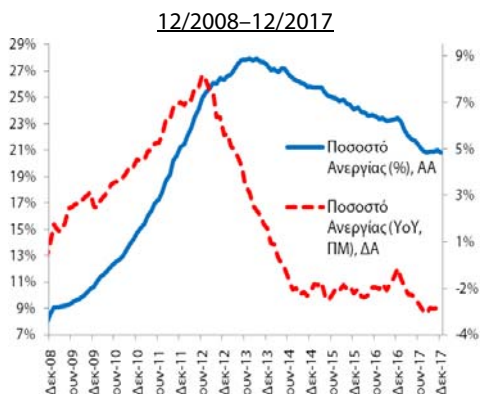
ΑΑ = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

Δημοσίευση: 8/3/2018

Επομ. δημ.: 12/4/2018

Εναρμονισμένοι ΔΤΚ και Εθνικός ΔΤΚ

Τον Ιανουάριο (2018) η ετήσια % μεταβολή του **ΕνΔΤΚ** ήταν **+0,2%** (+1,0% (12/2017) και 1,5% (1/2017)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή ήταν **+1,0%** (+1,1% (12/2017) και 0,2% (1/2017)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια % μεταβολή του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν **-0,2%** (+0,7% (12/2017) και 1,2% (1/2017)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή ήταν **+1,0%** (+1,1% (12/2017) και -0,7% (1/2017)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία

ΕνΔΤΚ (YoY%)

Περίοδος: 1/1997-1/2018

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 2,4%

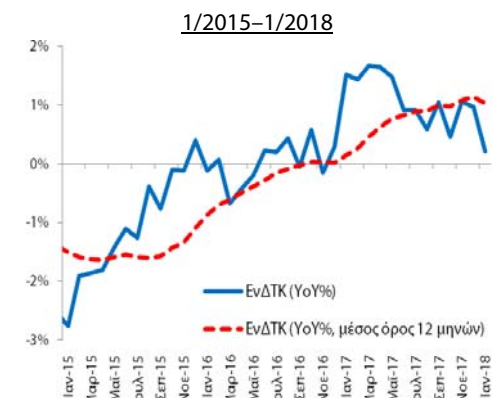
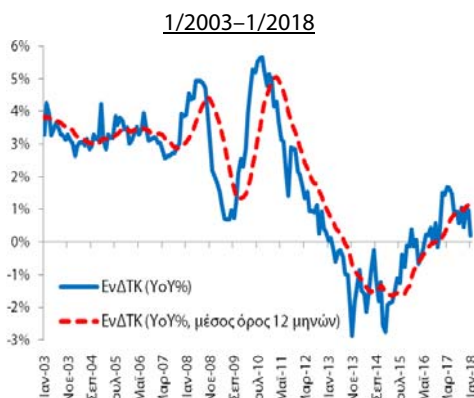
Διάμεσος: 3,0%

Μέγιστο: 6,6% (1/1997)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 15/2/2018

Επομ. δημ.: 9/3/2018

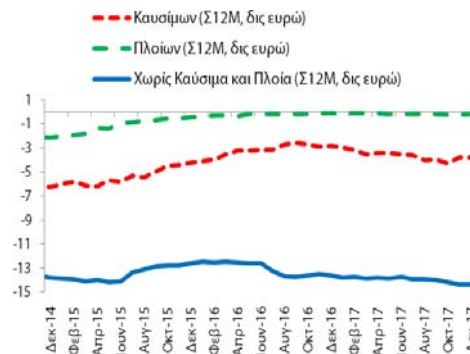
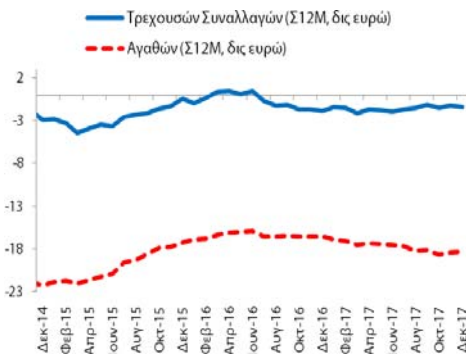
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών: Σ12Μ)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (12/2014 - 12/2017)

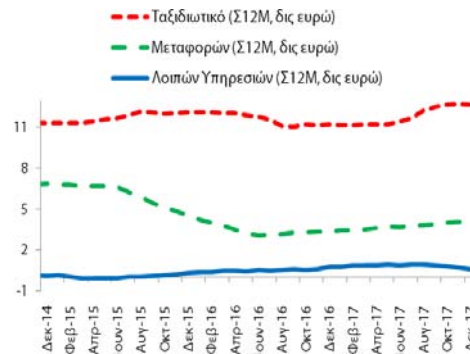
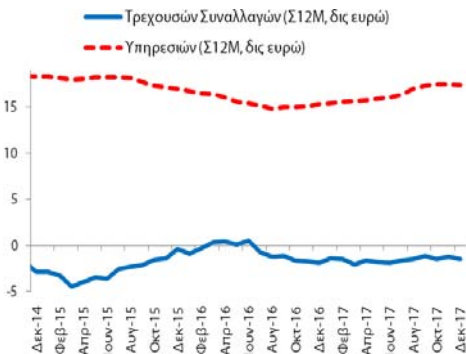
Επί Μέρους Ισοζύγια (12/2014 - 12/2017)

Δημοσίευση: 20/2/2018

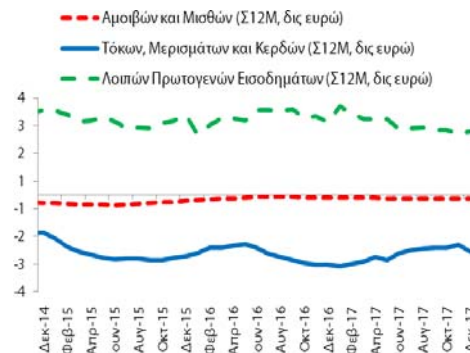
Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

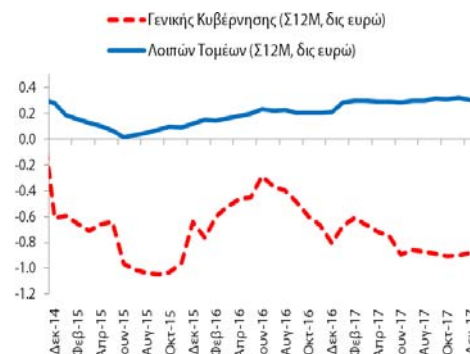
Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ. και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)

Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **-1,5 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: -1,2 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: -1,9 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-18,4 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: -18,4 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: -16,6 δις ευρώ).

- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+17,4 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: +17,5 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: +15,3 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **ταξιδιωτικό** διαμορφώθηκε στα **+12,7 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: +12,7 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: +11,2 δις ευρώ).

- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **+0,1 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: +0,3 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: 0,0 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-2,1 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: -1,8 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: -2,5 δις ευρώ).

- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,6 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: -0,6 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: -0,6 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου 2017 - Δεκεμβρίου 2017** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,9 δις ευρώ** (12/2016-11/2017: -0,9 δις ευρώ και 1/2016-12/2016: -0,8 δις ευρώ).

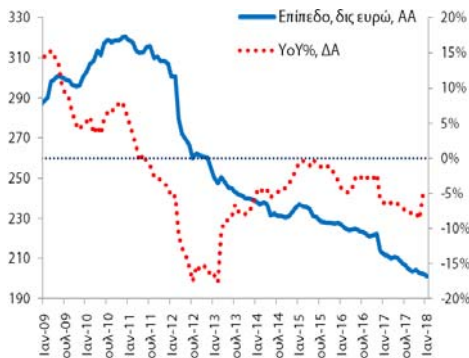
Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση και Καταθέσεις στην Ελληνική Οικονομία (εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ)

Χρηματοδότηση (κάτοικοι εσωτερικού)

Καταθέσεις (κάτοικοι εσωτερικού)

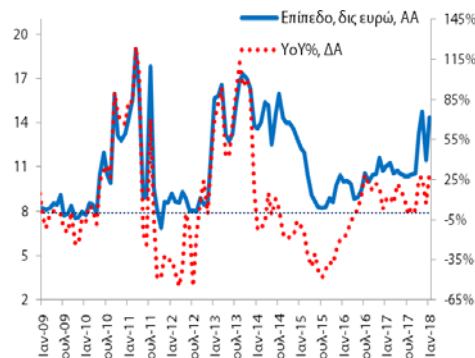
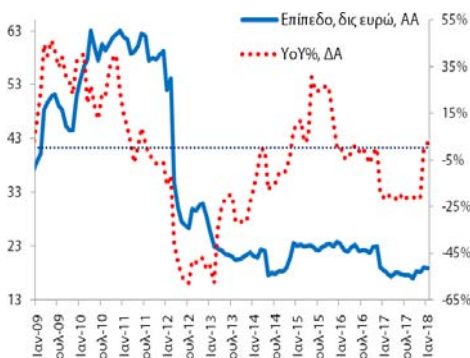
Δημοσίευση: 27/2/2018

Γενικό Σύνολο (υπόλοιπα)

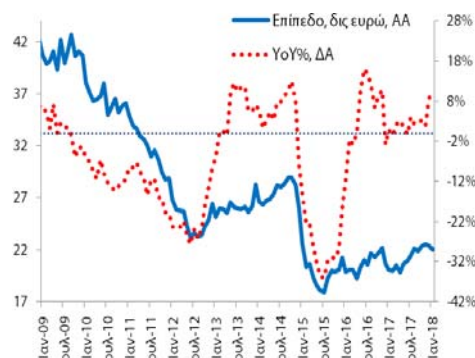
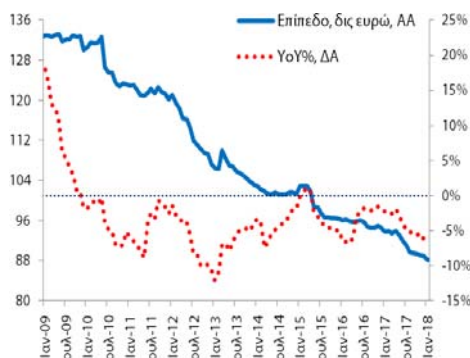
Τον **Ιανουάριο** (2018) το **γενικό σύνολο** της **χρηματοδότησης** (κάτοικοι εσωτερικού) διαμορφώθηκε στα **€201,2 δις** (12/2017: €202,5 δις και 1/2017: €211,9 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€139,1 δις** (12/2017: €137,8 δις και 1/2017: €130,9 δις).

Γενική Κυβέρνηση (υπόλοιπα)

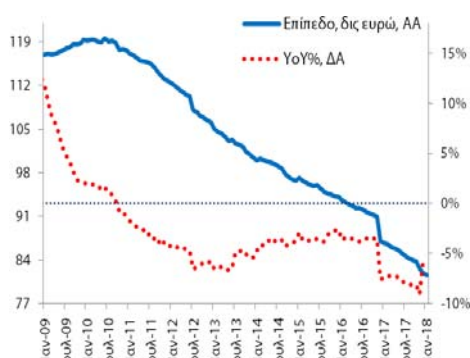
Τον **Ιανουάριο** (2018) η **χρηματοδότηση** της **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **€18,8 δις** (12/2017: €18,9 δις και 1/2017: €18,4 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€14,4 δις** (12/2017: €11,5 δις και 1/2017: €11,1 δις).

Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (υπόλοιπα)

Τον **Ιανουάριο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** διαμορφώθηκε στα **€88,1 δις** (12/2017: €88,9 δις και 1/2017: €93,8 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€22,0 δις** (12/2017: €22,4 δις και 1/2017: €20,0 δις).

Νοικοκυριά (υπόλοιπα)

Τον **Ιανουάριο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **νοικοκυριών** διαμορφώθηκε στα **€81,6 δις** (12/2017: €81,9 δις και 1/2017: €86,7 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€102,7 δις** (12/2017: €103,9 δις και 1/2017: €99,7 δις).

Σημείωση: από τον Δεκέμβριο 2016 το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων δεν λογίζεται ως ΝΧΙ και οι καταθέσεις του ΤΕΚΕ μεταφέρονται στη Γεν. Κυβερν.

Επόμενη Δημοσίευση: 27/3/2018

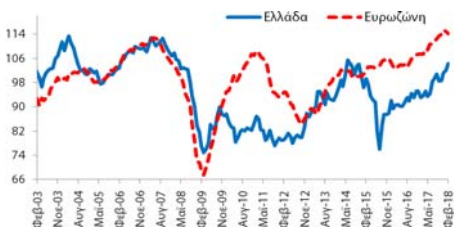
Πίνακας Α4: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 2/2003-2/2018

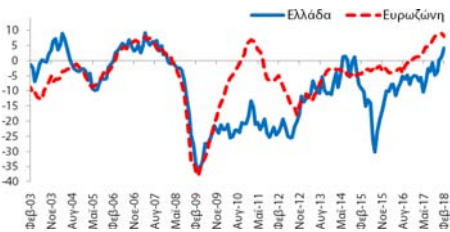
Υποπερίοδος: 2/2015-2/2018

Δημοσίευση: 27/2/2018

Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

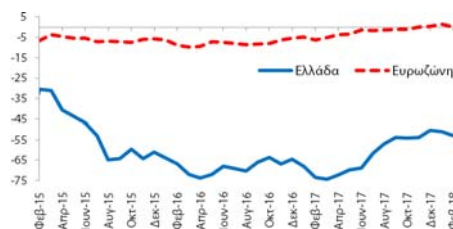
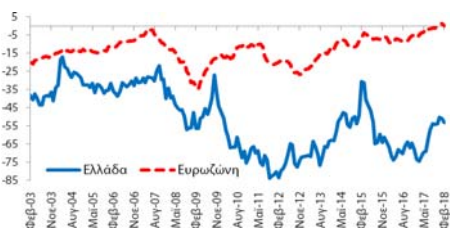
Βιομηχανία (Στάθμιση: 40%)

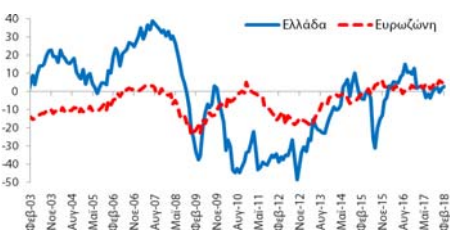
Υπηρεσίες (Στάθμιση: 30%)

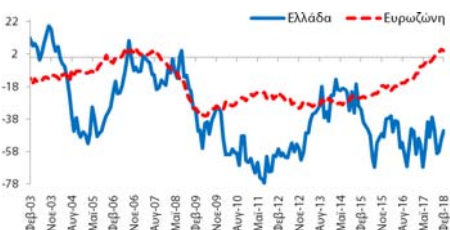
Καταναλωτές (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές (Στάθμιση: 5%)

Τον **Φεβρουάριο** (2018) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (104,3 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **βελτιώθηκε** κατά +2,4 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιανουάριο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +11,2 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Φεβρουάριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (4,2 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +3,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιανουάριο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +9,3 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Φεβρουάριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (18,9 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +10,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιανουάριο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +17,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Φεβρουάριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης **καταναλωτή** (-53,0 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -2,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιανουάριο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +20,3 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Φεβρουάριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (2,8 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +1,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιανουάριο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +0,9 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Φεβρουάριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-45,1 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +5,3 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιανουάριο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +14,6 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Ενημέρωση: 8/3/2018 Πίνακας A5: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Table with multiple columns: Μεταβλητές, Στοιχ. Πηγή, Παράθεση, Έσοχ. Διόρθ., Τελευταία Παρατήρηση, Παράτρηση Προηγούμενης Περιόδου, Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών. Rows include: Βασική Επισκόπηση, Ενδυσ. Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, Αποτελεσματικότητα, Αγορά Εργασίας, Αγορά Ακινήτων, Εξωτερικός Τομέας, Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση), Κρατική Διοίκηση (Κρατικό Προϋπολογισμό), Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Χρηματοδότηση, Καταθέσεις και Ρέπος, Δείκτες Εμπιστοσύνης.

Πηγή: (1) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (2) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (4) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (5) Υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), (6) Markit, (7) Thomson Reuters και (8) Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαγορών Eurobank.

Σημείωση: (1) ως γ, α και μ ορίζουμε τα ετήσια, τριμηνιαία και μηνιαία στοιχεία αντίστοιχα, (2) ως Δ(λογ%) ορίζουμε την ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, ως Δ(αριθ%) ορίζουμε την τριμηνιαία ποσοστιαία μεταβολή, ως Σ12m ορίζουμε το άθροισμα 12 μηνών και ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, (3) ως Π ορίζουμε το πραγματοποιηθέν και ως Σ το στόχο, (4) στο πεδίο δημοσιονομικά στοιχεία (γενική κυβέρνηση) η μεταβλητή του πρωτογενούς ισοζυγίου της γενικής κυβέρνησης διαφέρει από το αντίστοιχο μέγεθος του ελληνικού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, (5) στα πεδία κυβέρνηση (εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού) και επιτόκια αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα στοιχεία παρελθόντων ετών αναφέρονται στη μεν πρώτη περίπτωση στην εκτέλεση του προϋπολογισμού κατά τους προηγούμενους μήνες, στη δε δεύτερη στις παρελθούσες ημερησινές κατά τις οποίες υπήρξε μεταβολή στα εν λόγω επιτόκια.

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Τάσος Αναστασάτος: Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr, +30 210 33 71 178

Ομάδα Ανάλυσης & Έρευνας

Ιωάννης Γκιώνης: Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr +30 210 33 71 225

Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr +30 210 33 71 226

Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr, +30 210 3718 793

Όλγα Κοσμά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr +30 210 33 71 227

Άννα Μαρία Παπουτσάκη
mpapoutsaki@eurobank.gr +30 210 33 71 224

Παρασκευή Πετροπούλου: Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroπουλου@eurobank.gr, +30 210 37 18 991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr, +30 210 3371228

Ευαγγελία Τσιαμπάου: Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr, +30 210 3371207

Γαλάτεια Φωκά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
gphoka@eurobank.gr, +30 210 37 18 922

Eurobank Ergasias S.A, 8 Othonos Str, 105 57 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>

- **7 Ημέρες Οικονομία:** Εβδομαδιαία επισκόπηση οικονομικών εξελίξεων της Ελλάδας
- **Greece Macro Monitor - Focus Notes:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Economy & Markets:** Ερευνά θέματα της ελληνικής και τη διεθνούς οικονομίας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Emerging Markets Special Focus Reports:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις στις αναδυόμενες αγορές
- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Global Macro Themes & Market Implications for the EA Periphery and the CESEE:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών
- **Global Markets Special Focus Reports:** Αναλύει ειδικά θέματα επικαιρότητας στην παγκόσμια οικονομία και τις αγορές

Subscribe electronically at <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis>

Follow us on twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group

